

Voorjaarsnota 2024

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Uitgangspunten Begroting 2024-2027	6
Programmaplan	8
1. Bestuur en Veiligheid.....	9
2. Ruimtelijk Domein.....	13
3. Sociaal Domein.....	22
4. Financiën, Control en Economie.....	27
Bijlage risico's	32

Samenvatting

De basis voor deze voorjaarsnota 2024 is de meerjarenbegroting uit de begroting 2023. Na vaststelling van de begroting 2023 in november 2022 zijn er diverse ontwikkelingen geweest. De financiële consequenties hiervan zijn verwerkt via raadsbesluiten en in de tussentijdse rapportage voorjaar 2023 (1e TURAP 2023).

Dit resulteert in een aangepaste meerjarenbegroting.

De ontwikkelingen met consequenties vanaf 2024 zijn opgenomen in de tabel voorjaarsnota 2024.

bedragen x € 1.000	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2024	2025	2026	2027
Primitieve begroting	217	645	-1.318	-1.318
Toevoegen jaar 2027	0	0	0	-1.196
Raadsbesluiten november 2022 t/m april 2023	-57	-57	-57	-57
1e TURAP 2023	-412	-417	-517	-516
Saldo na 1e Tussenrapportage 2023	-252	172	-1.891	-3.087
Voorjaarsnota 2024				
Ontwikkelingen	309	-16	-653	-62
Totaal Voorjaarsnota 2024	309	-16	-653	-62
Saldo na Voorjaarsnota 2024	56	156	-2.545	-3.149

Toelichting tabel

Toevoegen jaar 2027

In de meerjarenbegroting is het jaar 2027 als nieuw jaar toegevoegd.

Het nadelig saldo van de begroting neemt toe in 2027 met € 1,2 miljoen. Dit wordt vooral veroorzaakt door een daling van de algemene uitkering (€ 1 miljoen) en een toename van de zorgkosten Wmo door vergrijzing (€ 180.000,-).

Meerjarenbegroting 2024-2027

De meerjarenbegroting 2024-2027 laat in 2024 en 2025 een positief resultaat zien.

In 2026 en 2027 is het resultaat fors nadelig met een tekort van € 2,5 miljoen in 2026 oplopend naar € 3,1 miljoen in 2027.

Tekort 2026 en 2027

Ook andere gemeenten hebben problemen vanaf 2026. Landelijk dreigt vanaf 2026 een tekort van € 3 miljard. Dit tekort wordt voornamelijk veroorzaakt door de opschalingskorting en de nieuwe financieringsmethodiek van het gemeentefonds.

Duidelijkheid over deze maatregelen en daaraan gekoppelde oplossingen ontbreken op dit moment. Daarom worden alleen de jaren 2024 en 2025 sluitend aangeboden. Doel is om hiermee tijd te winnen en duidelijkheid vanuit het Rijk af te wachten richting 2026 en 2027.

De verwachting is dat het Rijk met aanvullende maatregelen komt voor 2026 en 2027.

Dit zal waarschijnlijk niet het volledige nadeel compenseren. Bij 50% compensatie door het Rijk is nog een aanvullende bezuiniging vanaf 2026 nodig. Daarom is voorzichtigheid nu geboden.

Nieuwe wensen

De nieuwe wensen zijn in volgende tabel apart benoemd. Deze wensen worden opgehangen aan duidelijkheid over het gemeentefonds. Of en wanneer deze wensen gerealiseerd kunnen worden hangt af van de financiële situatie.

De kosten van de nieuwe wensen zijn dus niet meegenomen in het saldo van de voorjaarsnota!

Belangrijk aandachtspunt is hoe we, ook gedurende het jaar, besluiten met financiële consequenties integraal af kunnen wegen.

Richting de voorjaarsnota 2025 kan bekeken worden of keuzes in ambities of bezuinigingsmaatregelen nodig zijn voor 2026 en 2027.

	2024	2025	2026	2027
<u>Wensen voorjaarsnota 2024</u>				
1.1.1. Uitbreiding formatie griffie	138.000	138.000	138.000	138.000
1.1.2. Renovatie en verduurzamen bestuursvleugel	25.400	25.400	25.400	25.400
1.1.4. Formatie basis op orde	182.750	266.750	266.750	266.750
2.4.2. Herinrichting Park 't-Loverveld	24.100	48.200	48.200	48.200
3.1.5. Harmonisatie minimaregelingen	30.000	30.000	30.000	30.000
3.1.9 Revitalisatie Sportpark Heusden	29.896	29.896	29.896	29.896
Saldo	430.146	538.246	538.246	538.246

Ontbrekende onderwerpen

Van de volgende onderwerpen weten we dat deze in de toekomst financiële consequenties hebben. Wat de financiële impact is, is nog niet bekend en mede afhankelijk van nog te maken keuzes. Daarom is voor deze onderwerpen nog geen budget opgenomen. Het gaat om:

- Binnensport accommodatie
- Nieuwe milieustraat
- Vergroening centrum en opknappen Burgemeester Ploegmakerspark
- Zoutloods

Dekkingsmogelijkheden

- GR-en een taakstelling opleggen;
- Belasting verhogen; OZB (1% verhoging is € 49.000,= extra opbrengst);
- Bestaand beleid heroverwegen; ambities aanpassen;
- Kosten incidenteel afdekken uit de reserve eenmalige bestedingen; structurele kosten moeten structureel afgedekt worden.

Er is echter wel de mogelijkheid om vanuit de reserve eenmalige bestedingen een reserve kapitaallasten te vormen. Hieruit kunnen de jaarlijkse lasten van de investering dan worden gedekt. Er is na afloop van de afschrijvingstermijn / gebruiksduur geen budget voor vervanging.

Nieuwe wensen die hiervoor in aanmerking komen zijn:

- renovatie en verduurzamen bestuursvleugel (investering € 635.000,=);
- renovatie Sportpark Heusden (investering € 451.200,=);
- Nieuwe wensen heroverwegen; ambities aanpassen.

Risico's

Voor een overzicht van de risico's wordt verwezen naar de bijlage.

Incidenteel / Reserve Eenmalige Bestedingen (REB)

Het geactualiseerde overzicht van de Reserve Eenmalige Bestedingen ziet er als volgt uit.

Stand Reserve Eenmalig Bestedingen					
	2023	2024	2025	2026	2027
Saldo 1-1 (Jaarrekening 2022)	8.995.494	4.557.955	2.418.262	2.320.753	2.283.244
Claims t.l.v. Reserve eenmalige bestedingen voorgaande jaren	-5.708.274				
Resultaat jaarrekening 2022	3.398.064				
Mutaties Meerjarenbegroting 2023-2026					
Begroting voorgaande jaren	-176.009	-37.509	-37.509	-37.509	-37.509
Meerjarenbegroting 2023-2026	-1.801.320	-924.320	-60.000	0	0
Geactualiseerd saldo Begroting 2023-2026	4.707.955	3.596.126	2.320.753	2.283.244	2.245.735
Raadsbesluiten t/m mei					
Implementatie financieel systeem	-150.000				
Mutaties Turap voorjaar 2023					
n.v.t.					
Saldo ná Turap voorjaar 2023	4.557.955	3.596.126	2.320.753	2.283.244	2.245.735
Mutaties Voorjaarsnota 2024					
1.1.5. Teamleider vergunningen/casemanager/transitie Omgevingswet		-92.364			
1.1.6. Inzet projectleider en projectondersteuning Arbeidsmarkt de Peel		-10.000			
2.1.1. Hogere bijdrage ODZOB		-20.500			
2.1.3. Cultuurhistorische waardenkaart		-30.000			
2.1.4. Herziening Welstandsnota		-50.000			
2.4.5. Inclusie openbare ruimte		-25.000			
4.1.1. Bijdrage mobiliteitsmaatregelen Schaalsprong Brainport		-852.852			
4.1.2. Actualisatie GVVP		-50.000			
Saldo 31-12	4.557.955	2.465.410	2.367.901	2.330.392	2.292.833

Wat vragen we van de raad?

Bij de behandeling van de voorjaarsnota wordt de raad gevraagd wensen en bedenkingen te uiten over de voorjaarsnota in zijn geheel maar ook over de prioritering van de ontwikkelingen/nieuwe wensen en dekkingsmogelijkheden zodat deze meegenomen kunnen worden richting de vaststelling van de begroting 2024.

Uitgangspunten Begroting 2024-2027

Voor het opstellen van de meerjarenbegroting 2024-2027 worden, naast de wettelijke voorschriften en de gemeentelijke verordeningen de onderstaande uitgangspunten in acht genomen:

Indexering 2024

Onderdelen	Percentage	Toelichting
Rekenrente investeringen	Wordt bepaald medio 2024 bij het afsluiten van een nieuwe lening.	Omdat de gemeente Asten externe leningen heeft met een negatieve rente, is het niet toegestaan om rente toe te rekenen aan investeringen. In juli 2024 moet € 5 miljoen van een lening worden afgelost.
Rekenrente beleggingen	2,9%	Op basis van rentestand voor 3 maanden deposito (Schatkistbankieren).
Inflatiepercentage voor loon- en prijsstijging	4,0% voor de uitgaven 4,0% voor de inkomsten	Conform het geprognosticeerde indexcijfer voor overheidsconsumptie 2024, bijlage 4.4 Middelen en bestedingen 2023 van het Centraal Economisch Plan 2023, opgesteld door het CPB, is het indexpercentage 4,1%. Wij ronden altijd af op kwarten derhalve 4,0%

Lokale lastendruk

Lokale lastendruk	Werkelijk 2022	Werkelijk 2023	Begroting 2024
Gebruiker			
Afvalstoffenheffing (variabel) 1)	84,00	84,00	87,36
Afvalstoffenheffing (vast)	75,90	83,23	86,56
Totaal gebruiker	159,90	167,23	173,92
Eigenaar			
Gemiddelde waarde woning 2)	306.710	380.589	380.589
Onroerendezaakbelasting (OZB)	320,82	388,20	403,73
Rioolheffing	270,65	294,50	324,35
Totaal eigenaar	591,47	682,70	728,08
Totaal lastendruk	751,37	849,93	902,00

- 1) Bij de afvalstoffenheffing (variabel) wordt uitgegaan van 5 containers restafval van 140 liter en 6 containers GFT-afval van 140 liter.
- 2) De OZB is gebaseerd op de gemiddelde waarde van een woning over 2023 zijnde € 380.589,=.

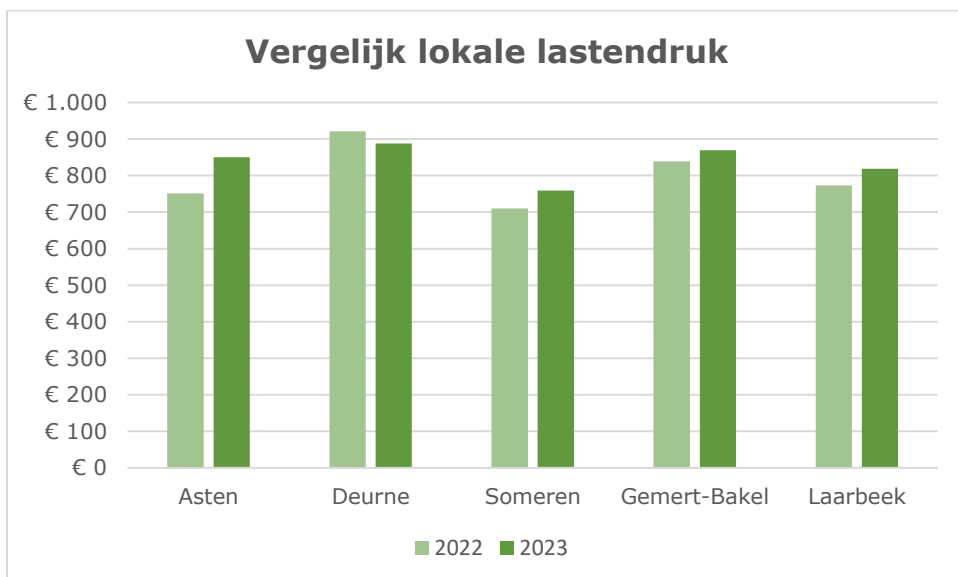
De OZB stijgt bij de Voorjaarsnota 2024 met 4,0% prijsindex.

Afvalstoffenheffing stijgt vooralsnog ook met 4,0%. De stijging van de afvalstoffenheffing is echter afhankelijk van de ontwikkeling van de kosten. Deze zijn op dit moment nog onzeker, hierdoor kan het tarief nog wijzigen.
De rioolheffing stijgt conform het Gemeentelijk Rioleringsplan Asten 2021-2025 met 5,9% per jaar plus de prijsindex van 4,0%.

De stijging van de lokale lastendruk is 6,13%.

Vergelijk lokale lastendruk

Lokale lastendruk	2022	2023
Asten	751,37	849,93
Deurne	921,35	887,77
Someren	710,50	759,36
Gemert-Bakel	838,63	869,42
Laarbeek	773,28	818,61

Programmaplan

1. Bestuur en Veiligheid

Visie

We leveren publieke dienstverlening aan de Astense samenleving. Gezamenlijk bouwen we aan een duurzaam vitaal en veilig Asten. Dit betekent onder meer dat we de grote maatschappelijke opgaven, die daaruit voortvloeien, samen realiseren. Dit vereist een wijze van bestuur, gericht op de inzet en verantwoordelijkheid van de gemeenschap zelf, die we daartoe stimuleren en faciliteren.

Portefeuillehouder: Burgemeester A. van Extel - van Katwijk

1. Goed bestuur op z'n Astens

Wat willen we bereiken?

We leveren publieke dienstverlening aan de Astense samenleving. Gezamenlijk bouwen we aan een fijne woon-, werk- en leefomgeving vanuit eigen kracht dichtbij en samen met de inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen. Wij geven ruimte aan creativiteit en nemen obstakels weg om goede dingen te kunnen doen. We nemen een ondernemende houding aan, werken vanuit 'de bedoeling', handelen vanuit 'ja-tenzij' en hanteren alleen regels waar ze nodig zijn. We werken integraal, handelen pro-actief en zijn flexibel genoeg om te schakelen tussen verschillende (overheids)netwerken, partners en uitvoeringsvormen. We pakken de regie waar dat nodig is.

Het vertrouwen van inwoners in de politiek en in de overheid staat in algemene zin onder druk. Een gezonde bestuurscultuur, integriteit en onderlinge verhoudingen zijn zaken die wij als absolute basis van goed bestuur zien. Daarom besteden wij de komende periode veel aandacht aan deze thema's. Wij gaan regelmatig met elkaar en met de gemeenteraad in gesprek. Het actief betrekken van inwoners is daarbij heel belangrijk. Op die manier behouden en verstevigen wij het vertrouwen in de Astense politiek.

Goed bestuur betekent voor ons:

- Collegiaal: gelijkwaardigheid als uitgangspunt, zorgen voor een open en constructief debat tussen coalitie en oppositie, college en gemeenteraad én met inwoners en maatschappelijke partners;
- Transparant en integer: betrouwbaar, betrokken, duidelijk en met respect naar eenieder;
- Midden in de gemeenschap: inwoners en ondernemers opzoeken, ook bijeenkomsten buiten het gemeentehuis;
- Met visie, lef en plezier: 'samen aanpakken en genieten';
- Lerend en zelfcorrigerend vermogen: kwetsbaar durven opstellen, regelmatig met elkaar en met inwoners/ondernemers evalueren;
- Open communicatie: laten zien wat de gemeente voor haar inwoners doet en op een passende wijze communiceren naar alle doelgroepen.

Ontwikkelingen / Nieuwe Wensen

Nr.	Toelichting activiteit	Planning
1.1.1.	<p>Wens: voor een toekomstbestendige ondersteuning en een sterke raad volgens het Astens Manifest is extra formatie voor de griffie nodig. Uitbreiding 1,5 - 2 fte. Gerekend met 1,5 fte wordt de extra structurele last ingeschat op € 138.000,=. De basis van de ondersteuning van de raad is onvoldoende op orde en onvoldoende toekomstbestendig met de huidige ondersteuning door de griffie van 1,6 fte.</p> <p>Er is geen/onvoldoende ruimte voor o.a.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kwalitatieve invulling tijdelijke projecten 2. Ondersteuning individuele raads- en commissieleden 3. Kwaliteitsverbetering besluitvormingsproces, o.a. digitalisering 4. Proactief organiseren ambtelijke bijstand / instrumenten 5. Advisering raad inzake strategische sturing (termijnkalender) 6. Scholing, trainen/vaardigheden raad 7. Communicatie en zichtbaarheid van de raad (o.a. social media) 8. Verbetering informatiehuishouding, archivering en databaseer raad 9. (Pro)actieve communicatie met inwoners en maatschappelijke organisaties 10. Contact met politieke partijen 11. Rekenkamer, accountant, onderzoek 12. Verbeteren lokale democratie, (processen) griffie en raad (o.a. integriteit, weerbaarheid, politiek actief) 13. Werkbezoeken, excursies 14. Scholing voor griffie 15. Ondersteuning raad in regionale samenwerking <p>Om de basis op orde te brengen en te kunnen voldoen aan het Astens manifest is formatie-uitbreiding noodzakelijk die ingeschat wordt op 1,5 tot 2 fte, bij voorkeur op basis van een plan met nulmeting en evaluatie na een jaar.</p>	2024
1.1.2.	<p>Wens: de bestuursvleugel aanpassen en de ruimtes geschikt en representatief te maken voor het gemeentebestuur. Hiervoor is het noodzakelijk dat er een interne verbouwing plaats vindt. Gelet op de noodzaak om te verduurzamen willen we dit moment aangrijpen om de bestuursvleugel te verduurzamen. Naast de wettelijke eisen, monumentenwet heeft de gemeenten ook een voorbeeldfunctie. De netto investering (een aantal kosten kunnen gedekt worden uit andere beschikbare budgetten) wordt € 635.000,=. Dit resulteert in jaarlijkse afschrijvingslagen (afschrijving 25 jaar) van € 25.400,=.</p>	2024
1.1.3.	<p>De gemeente Asten heeft op dit moment een rekenkamercommissie bestaande uit fractievoorzitters zonder structureel budget. Dit is met ingang van 1 januari 2024 niet meer toegestaan. Invoering van een onafhankelijke rekenkamer is verplicht. De rekenkamer ondersteunt de raad in zijn controlerende rol met onderzoek naar doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gevoerde beleid. Hiervoor wordt structureel € 22.100,= budget aangevraagd.</p>	2024

1.1.4.	Gewenste extra formatie organisatie naar aanleiding van traject 'basis op orde' vanuit het SWOT traject dat met Wagenaar Hoes is doorlopen. Benodigd extra budget in 2024 € 186.750,=, oplopend naar € 243.250,= structureel vanaf 2025. Wens: gewenste extra formatie organisatie naar aanleiding van traject 'basis op orde' vanuit het SWOT traject dat met Wagenaar Hoes is doorlopen. Het gaat om cruciale functies/taken zoals de bedrijvencontactfunctionaris, teamleider vergunningen, gebiedsontwikkelaar en werkvoorbereider	2024
1.1.5.	Voor 2024 een incidenteel budget ramen voor formatie teamleider vergunningen onder andere vanwege transitie omgevingswet. Het incidentele bedrag van € 92.364,= wordt gedekt uit de reserve eenmalige bestedingen.	2024
1.1.6.	Toevoegen van budget als gevolg van het Peel-project rondom arbeidsmarktstrategie/aantrekkelijk werkgeverschap. Onder andere de aansluiting bij diverse dienstverleners zoals bijvoorbeeld voor mobiliteitsoplossingen. In 2024 wordt een incidenteel budget van € 10.000,= begroot.	2024
1.1.7.	Betreft een organisatiebrede verhoging van het budget voor bedrijfsvoering.	2024

2. Veilige buurt en thuis

Wat willen we bereiken?

Het is belangrijk dat we ons veilig voelen in onze eigen buurt en thuis. Zonder veiligheid geen vrijheid. Wij willen dat iedereen in Asten veilig kan wonen, verblijven, werken en ondernemen. Een betrouwbare overheid zorgt voor een veilige woon-, werk- en leefomgeving vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid van inwoners en ondernemers. Wij vinden het dan ook essentieel om veiligheid te garanderen in ons dorp en blijven een beroep doen op ieders eigen verantwoordelijkheid als het gaat om preventie. Wij stimuleren bijvoorbeeld het gebruik van de buurtapps en de politie (wijkagent) en de Buitengewoon Opsporingsambtenaar (BOA) zijn zichtbaar op straat.

Ontwikkelingen / Nieuwe Wensen

Nr.	Toelichting activiteit	Planning
1.2.1.	Investeringskrediet beschikbaar stellen van € 35.000,= voor de aanleg van nieuwe bluswatervoorzieningen in de gemeente Asten. Afschrijving in 20 jaar, dit betekent jaarlijkse afschrijvingslasten van € 1.750,=.	2024
1.2.2.	Lagere bijdrage VRBZO € 24.669,= vanwege nieuwe verdeelsleutel (herijking).	2024

Wat mag het kosten?

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van de Begroting 2023 naar de nieuwe stand in de Begroting 2024 weer.

bedragen x € 1.000	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2024	2025	2026	2027
Primitieve begroting	-10.298	-9.856	-9.822	-9.822
Toevoegen jaar 2027				52
Raadsbesluiten november 2022 t/m april 2023	21	21	21	21
1e TURAP 2023	-590	-590	-590	-590
Saldo na 1e Tussenrapportage 2023	-10.867	-10.425	-10.391	-10.339
Voorjaarsnota 2024				
Ontwikkelingen	-297	-252	-252	-252
1.1.1. Uitbreiding formatie griffie - wens				
1.1.2. Renovatie en verduurzamen bestuursvleugel - wens				
1.1.3. Onafhankelijke rekenkamer	-22	-22	-22	-22
1.1.4. Extra formatie basis op orde - wens				
1.1.4. Extra formatie basis op orde	-187	-243	-243	-243
1.1.5. Formatie vergunningen	-92			
1.1.6. Inzet projectleider en projectondersteuning Arbeidsmarkt de Peel	-10			
1.1.7. Bedrijfsvoeringskosten	-10	-10	-10	-10
1.2.1. Aanleg nieuwe bluswatervoorzieningen		-2	-2	-2
1.2.2. Lagere bijdrage VRBZO nieuwe verdeelsleutel	25	25	25	25
Overige ontwikkelingen	-578	-578	-578	-578
Prijs- en volumeontwikkeling programma 1	-578	-578	-578	-578
Voorjaarsnota 2024	-874	-830	-830	-830
Saldo na Voorjaarsnota 2024	-11.741	-11.255	-11.221	-11.169

2. Ruimtelijk Domein

Visie

De gemeente Asten blijft een aantrekkelijke gemeente om te wonen. Voor alle doelgroepen in de drie kerkdorpen moet voldoende aanbod zijn of worden gecreëerd. Zodat je een wooncarrière kunt starten of kunt doorgroeien. Zo willen we bijvoorbeeld aantrekkelijk blijven voor jongeren om na hun studie terug te keren in Asten en faciliteren we passende woonvormen voor senioren. We werken mee aan passende huisvesting voor bijzondere doelgroepen.

Bouwen en goed wonen

De gemeente Asten is een aantrekkelijke gemeente om te wonen. In alle kerkdorpen is er voor alle doelgroepen voldoende aanbod, zodat eenieder betaalbaar én naar behoefte kan wonen. Dit geldt voor onze starters, mensen die willen doorgroeien, jongeren die na hun studie willen terugkeren en onze senioren, maar ook faciliteren we passende huisvesting voor bijzonder doelgroepen.

Vitaal buitengebied

We staan voor de opgave de agrarische sector te verduurzamen en meer in balans te brengen met natuur en landschap en de gezondheid van onze inwoners. Dit doen wij samen met de stoppende agrariërs als met de agrariërs die door willen gaan. Op die manier proberen wij de transitie van ons buitengebied, die in een stroomversnelling zit, op een verantwoorde manier te begeleiden.

Klimaat, energie en circulariteit

We wonen en werken in een omgeving waarvan het klimaat verandert. We nemen onze verantwoordelijkheid voor het tegengaan van klimaatverandering door het verkleinen van onze CO₂-uitstoot en het stimuleren van duurzame energieopwekking. Ook gaan we zorgvuldig om met grondstoffen en stimuleren we hergebruik van grondstoffen om de afvalberg te verkleinen. We willen de gevolgen van klimaatverandering zoveel als mogelijk kunnen opvangen o.a. door minder versterking, meer groen, betere wateropvang, minder hittestress en een grotere biodiversiteit in flora en fauna.

Bruisende en aantrekkelijke kernen

Asten, Heusden en Ommel zijn bruisende en aantrekkelijke kernen, waar het prettig wonen, werken en recreëren is voor onze huidige en toekomstige inwoners. We zetten in op het aantrekken van (jonge) gezinnen om zich hier te vestigen. Op die manier zijn bijvoorbeeld het verenigingsleven, de lokale middenstand en de scholen het beste geholpen en gloort er een mooiere toekomst voor iedereen. We investeren daarom in onder andere onze centra, recreatievoorzieningen, extra groen, scholen en verkeersveiligheid.

Proces Omgevingswet

We nemen een faciliterende rol aan in het ruimtelijk domein. We denken en werken mee aan het verwezenlijken van (ruimtelijke) plannen van onze inwoners die kwaliteit aan onze gemeente toevoegen en bijdragen aan het behalen van de opgaven zoals opgenomen in onze Toekomstagenda Asten 2030. Daarbij werken we al in de geest van de Omgevingswet die per 1 januari 2024 in zal gaan, een wet die het de burgers makkelijker moet maken om hun plannen te realiseren.

Portefeuillehouder: Wethouder J. Bankers

1. Bouwen en goed wonen

Wat willen we bereiken?

Het moet voor iedereen mogelijk gemaakt worden om in Asten betaalbaar en/of naar behoefte te kunnen wonen. Iedereen verdient een kans op de woningmarkt. Wij gaan daarom nog meer en sneller bouwen in alle drie de kernen. In een actuele woonvisie, op

te stellen in 2023, leggen wij vast hoe wij in de komende jaren gaan inzetten op aspecten als hoeveel woningen we willen bouwen, wat de kwaliteit van deze woningen moet zijn, op welke locaties we gaan inzetten, hoe we omgaan met (sociale) huur- en koopwoningen, welke doelgroepen we willen bedienen en welke woonvormen we mogelijk willen maken. De woonvisie vormt ook de basis voor prestatieafspraken met de woningbouwcorporaties.

Ontwikkelingen / Nieuwe Wensen

Nr.	Toelichting activiteit	Planning
2.1.1.	In 2024 rekent de ODZOB met een tijdelijke toeslag op het uurtarief in verband met de aanpak van het hoge ziekteverzuim. Hiervoor incidenteel € 20.500,= ramen in 2024.	2024
2.1.2.	<p>Er zijn diverse ontwikkelingen met betrekking tot starters binnen de gemeente Asten. Enerzijds is er de recente aanpassing van de Verordening Starterslening gemeente Asten 2021. Met ingang van 15 maart is deze op twee punten gewijzigd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Maximale koopsom: de maximale koopsom is verhoogd naar de NHG-grens die voor 2023 is vastgesteld op € 405.000,=. Starters die een woning kopen onder deze grens komen in aanmerking voor een starterslening. - Maximaal te lenen bedrag: Voorheen kon er voor een bestaande woning maximaal € 30.000,= geleend worden en voor een nieuwbouwwoning maximaal € 50.000=. In de nieuwe verordening is dit onderscheid te komen vervallen. Het maximaal te lenen bedrag voor zowel bestaande woningen als nieuwbouwwoningen is € 50.000,=. <p>In (toekomstige) woningbouwontwikkelingen is er volop aandacht voor starters. Op korte termijn zal gestart worden met de realisatie van 18 starterswoningen in Heusden-Oost fase 3. De kopers van deze woningen komen naar verwachting allemaal in aanmerking voor een starterslening.</p> <p>Door bovenstaande ontwikkelingen worden meer starterslening-aanvragen verwacht. Met het huidige budget (€ 150.000,=) kunnen slechts 3 starters geholpen worden. Wij stellen dan ook voor het budget voor startersleningen te verhogen met € 500.000,=, waarmee het totale budget uitkomt op € 650.000,=. We kunnen dan 13 starters tegemoet komen bij de aankoop van een nieuwe woning.</p>	2024
2.1.3.	Het opstellen van een cultuurhistorische waardenkaart (erfgoedkaarten) is al enige tijd een wens van de gemeenteraad. De erfgoedkaarten brengen in beeld welke waarden, in brede zin, nog aanwezig zijn. Dit gaat over zowel gebouwd erfgoed (meer dan alleen de monumenten), oude structuren en onder andere landschappen. Een erfgoedkaart is een inventarisatiekaart die gebruikt kan worden bij het beoordelen van initiatieven van derden, maar ook als input kan dienen voor het omgevingsplan en de welstandsnota. Een deel van de kosten kunnen worden betaald uit het fonds kwaliteitsverbetering buitengebied. Voor de overige kosten wordt een eenmalig krediet aangevraagd van € 30.000,=.	2024

2.1.4.	Het is wenselijk om het bestaande welstandsbeleid te herzien. Het welstandsbeleid van de gemeente Asten dateert uit 2015. Sindsdien zijn er aan de nota alleen wijzigingen doorgevoerd die een relatie hadden met nieuwbouwlocaties. Zo zijn er ook een aantal gebieden aangewezen als welstandsvrij. In relatie tot de omgevingswet is de welstandsnota juridisch getoetst. Hieruit bleek dat de bestaande nota onvoldoende juridisch houdbaar is, omdat deze onvoldoende concrete en objectieve criteria bevatte. Daarnaast is in het coalitieakkoord afgesproken te kijken naar de meerwaarde van welstand en naar de mogelijkheden om procedures te versnellen. Gevraagd wordt om een incidenteel bedrag van € 50.000,= voor 2024.	2024
--------	--	------

2. Vitaal buitengebied

Wat willen we bereiken?

De agrarische sector is en blijft belangrijk voor Asten. De komende jaren komt de transitie in het landelijke gebied in een stroomversnelling als gevolg van toegenomen landelijke en provinciale wet- en regelgeving. Wij willen dat de gemeente Asten stoppende bedrijven en bedrijven die doorgaan zo goed mogelijk begeleidt. Daarnaast staan wij samen met onze boeren voor de opgave om de sector te verduurzamen, meer in balans te brengen met natuur & landschap en de gezondheid van inwoners.

3. Klimaat, energie en circulariteit

Wat willen we bereiken?

Ook in Asten leveren we gezamenlijk met onze inwoners en ondernemers een bijdrage aan de aanpassingen in energieverbruik en klimaatverandering. En de aandacht voor een circulaire economie. Daarbij hebben we oog voor de betrouwbaarheid, betaalbaarheid en haalbaarheid van plannen, maar tonen ook gezonde ambitie. Klimaat, energie en circulariteit zijn grote opgaven, waarbij wij de samenwerking opzoeken op de schaal van de MRE en de Peelgemeenten.

Klimaat

Als het gaat om klimaat gaat het bijvoorbeeld om het verminderen van de wateroverlast en het tegengaan van hittestress. We investeren in de boven- en ondergrondse infrastructuur om waterproblemen te verminderen, zowel in geval van wateroverlast (beter afvoeren) als in periodes van droogte (beter vasthouden). Ook investeren we in meer groen om hittestress te verminderen.

Energie

We beginnen met het benutten van mogelijkheden die geen of weinig effect hebben op de woon- of leefomgeving, bijvoorbeeld door in te steken op het zoveel mogelijk besparen van energie en het plaatsen van zonnepanelen op daken. Voor grootschalige energieopwekking is het nodig dat de netwerkcapaciteit wordt vergroot.

Circulariteit

Ons doel is om in 2030 voor 50% en in 2050 volledig circulair te zijn. Dat houdt in dat spullen die nu nog als afval worden gezien zo volledig mogelijk worden hergebruikt als grondstoffen. Op die manier hebben we minder of geen nieuwe grondstoffen uit de aarde nodig. We stimuleren de circulaire gedachte bij onze inwoners en ondernemers en geven als gemeente zelf het goede voorbeeld. Dit doen we onder andere door circulariteit toe te passen in ons inkoopbeleid, het afvalstoffenbeleidsplan, in ons eigen gemeentehuis en bij de uitvoering van projecten in het openbaar gebied.

Ontwikkelingen / Nieuwe Wensen

Nr.	Toelichting activiteit	Planning
2.3.1.	Van het in 2010 gerenoveerde rioolgemaal Plutostraat is de coating aan het loslaten en is elektromechanisch versleten. Het rioolgemaal is aan renovatie toe, kosten: € 85.000,= incidenteel.	2024
2.3.2.	De in 2005 aangelegde drukriolering is elektromechanisch verouderd en versleten en is aan renovatie toe, kosten incidenteel 2024: € 450.000,=.	2024
2.3.3.	Het in 2003 aangelegde BergBezinkBassin (BBB) Dionysiusstraat is elektromechanisch verouderd en versleten en is aan renovatie toe, kosten € 65.000,= incidenteel.	2024
2.3.4.	In de Elfenbank is bij hevige regenval sprake van wateroverlast. Volgens het Gemeentelijk Rioleringsplan Asten 2021-2025 (GRP) worden grote knelpunten voor 2030 aangepakt om zo klimaatbestendig te worden conform de Toekomstagenda Asten 2030. Het aanpakken van dit knelpunt is opgenomen in het GRP vanaf het jaar 2029. Het hemelwater wordt via het aan te kopen maïs-perceel geborgen in park 't Loverveld en vervolgens vertraagd afgevoerd naar de Beekerloop. Door de aankoop van het maïs-perceel en de ontwikkeling van park 't Loverveld is er een kans werk met werk te maken en het waterprobleem op de genoemde locatie eerder op te lossen, kosten: € 85.000,= incidenteel.	2024
2.3.5	Aankoop maïs-perceel 't Loverveld. Het bod heeft een directe relatie met de waterproblematiek in de Paddenstoelenwijk en is gebaseerd op de extra investering die noodzakelijk is, indien het perceel niet wordt aangekocht. Kosten: € 131.000,= incidenteel.	2024
2.3.6.	Het SSW (Systeemoverzicht Stedelijk Water) is de opvolger van het basisrioleringsplan (BRP). Het SSW beschrijft alle deelsystemen van het stedelijk watersysteem, het functioneren, de beoordeling van het functioneren en eventuele maatregelen. Deze maatregelen zijn vervolgens input voor het Water- en rioleringsprogramma (Wrp), dat de opvolger is van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). Kosten opstellen SSW incidenteel € 55.000,=.	2024
2.3.7.	Het in 2002 aangelegde BergBezinkBassin (BBB) Floralaan is elektromechanisch verouderd en versleten en is aan renovatie toe, kosten incidenteel: € 50.000,=.	2024
2.3.8.	Het in 2004 aangelegde BergBezinkBassin (BBB) Bergdijk is elektromechanisch verouderd en versleten en is aan renovatie toe, kosten incidenteel: € 80.000,=.	2024
2.3.9.	In de Molenstraat is bij hevige regenval sprake van wateroverlast. Volgens het GRP 2021-2025 worden grote knelpunten voor 2030 aangepakt om zo klimaatbestendig te worden conform de Toekomstagenda Asten 2030. In de directe nabijheid wordt de locatie van de Lambertusschool herontwikkeld. Hierdoor is er een kans werk met werk te maken en het waterprobleem op de Molenstraat op te lossen, de speeltuin te integreren in de waterberging en de verkeersmaatregelen in de Molenstraat aan te passen. Kosten incidenteel: € 115.000,=.	2024

2.3.10.	De in 2005 aangelegde drukriolering is elektromechanisch verouderd en versleten en is aan renovatie toe. Kosten incidenteel 2025: € 450.000,=.	2024
2.3.11.	Bij hevige regenval is sprake van wateroverlast in de zuidelijke parallelweg van de Heesakkerweg en Hazeldonk. Volgens het GRP 2021-2025 worden grote knelpunten voor 2030 aangepakt om zo klimaatbestendig te worden conform de Toekomstagenda Asten 2030. Het aanpakken van dit knelpunt is opgenomen in het GRP. Het hemelwater wordt geborgen in de waterberging Heesakkerweg nabij rotonde Beatrixlaan. Kosten incidenteel: € 821.000,= (2025).	2025
2.3.12.	Het Gemeentelijk Rioleringsplan Asten 2021-2025 (GRP) loopt eind 2025 af. Het GRP was onder de Wet milieubeheer een verplicht plan voor gemeenten. Onder de Omgevingswet is het GRP niet langer verplicht. Gemeenten kunnen er zelf voor kiezen om een Water- en rioleringsprogramma (Wrp) vast te stellen om de (belangrijkste) aspecten van de gemeentelijke watertaken en de bekostiging ervan planmatig vast te leggen. De toevoeging "water" sluit aan bij de breedte van de gemeentelijke watertaken, waarbij oppervlaktewater en bovengrondse voorzieningen zoals goten en wadi's onderdeel uitmaken van het hemelwaterstelsel (berging en afvoer). Het woord "programma" is bewust gekozen om direct aan te sluiten bij wat de wetgever voor ogen heeft, namelijk een facultatief programma als onderdeel van de gemeentelijke (kern)instrumenten onder de Omgevingswet, zoals o.a. omgevingsvisie, programma en omgevingsplan. Voor het opstellen van een Water- en rioleringsprogramma wordt incidenteel € 35.000,= geraamd voor 2025.	2025
2.3.13.	In de Plutostraat is bij hevige regenval sprake van wateroverlast. Dit is het laagste deel van de Sterrenwijk. Volgens het GRP 2021-2025 worden grote knelpunten voor 2030 aangepakt om zo klimaatbestendig te worden conform de Toekomstagenda Asten 2030. Het aanpakken van dit knelpunt is opgenomen in het GRP vanaf het jaar 2025. Het hemelwater wordt voor een deel geborgen in het Kosmosplein en vervolgens vertraagd afgevoerd naar de Beekerloop. Kosten incidenteel: € 855.000,=.	2025
2.3.14.	In de Julianastraat, Margrietstraat, Hemel en Lienderweg is bij hevige regenval sprake van wateroverlast. Volgens het Gemeentelijk Rioleringsplan Asten 2021-2025 (GRP) worden grote knelpunten voor 2030 aangepakt om zo klimaatbestendig te worden conform de Toekomstagenda Asten 2030. Het aanpakken van deze knelpunten is opgenomen in het GRP vanaf het jaar 2026. Het hemelwater wordt vervolgens geborgen in 't Loverveld en vervolgens vertraagd afgevoerd naar de Beekerloop. Kosten incidenteel: € 5.900.000,=.	2026
2.3.15.	Dekking uit voorziening riolering: 2024: € 1.116.000,=, 2025: € 2.161.000,= en 2026: € 5.900.000,=.	2025
2.3.16.	Hogere bijdrage Blink vanwege gestegen kosten PMD inzameling.	2024
2.3.17.	Dekking hogere kosten PMD afval uit opbrengsten afvalstoffenheffing.	2024
2.3.18.	Aanpassen milieustraat Asten-Someren. Raming p.m.	

4. Bruisende en aantrekkelijke kernen

Wat willen we bereiken?

Van Asten, Heusden en Ommel willen wij nog aantrekkelijkere kernen maken voor (jonge) gezinnen om zich hier te vestigen. Op die manier zijn bijvoorbeeld het verenigingsleven, de lokale middenstand en de scholen het beste geholpen en gloort er een mooiere toekomst voor iedereen. Dat betekent investeringen doen in de centra, in de uitstraling en in belangrijke voorzieningen zoals scholen en de verkeersveiligheid.

Ontwikkelingen / Nieuwe Wensen

Nr.	Toelichting activiteit	Planning
2.4.1.	Vergroening centrum en opknappen Burgemeester Ploegmakerspark. Het uitvoeringsbudget is afhankelijk van het ambitieniveau dat uiteindelijk wordt nagestreefd, de wensen die er zijn en het al dan niet tegenkomen van sintels/vervuilde grond. Planning: voorbereiding start in 2024, uitvoering start in 2025. Raming voor de investering voorlopig p.m.	2024
2.4.2.	<p>Wens: voor de herinrichting van het evenemententerrein 't Loverveld en omgeving wordt een plan opgesteld. Het park heeft veel potentie op het gebied van onder andere natuur, klimaatadaptatie en recreatie. Met de herinrichting van het evenemententerrein willen we het park toekomstbestendig maken en zo duurzaam behouden. Hierbij willen we onder andere dat het park beter aansluit bij de omgeving, de huidige potentie van het park beter benut wordt, ervoor zorgen dat Asten klimaatrobuuster wordt maar ook dat het een plek wordt waar mensen (burger-) initiatieven kunnen ontplooien.</p> <p>De totale kosten voor het aanpassen van het totale gebied (nieuwe naam: Park 't Loverveld) zijn geraamd op € 3.270.000,=. Een deel van deze kosten kunnen worden gedekt uit reeds beschikbare middelen.</p> <p>Voor de overige kosten (€ 2.395.000,=) een kapitaallast opnemen van € 47.900,= in de meerjarenbegroting.</p> <p>Ten behoeve van de aanleg van het park wordt het midden in het park gelegen agrarische perceel aangekocht. De kosten voor de aankoop (€ 131.000,=) kunnen worden gedekt uit de rioolheffing. Voor de herinrichting van het perceel een kapitaallast meenemen in de meerjarenbegroting, € 300,= per jaar (totale kosten € 6.000,=).</p> <p>Vanaf 2025 worden de extra kapitaallasten voor de herinrichting van 't Loverveld geraamd op totaal € 48.200,= (€ 47.900,= + € 300,=).</p>	2024

2.4.3.	<p>Voor de bouw van een school in Loverbosch worden de investeringskosten geraamd op € 9.020.050,=. Ten opzichte van de bedragen die zijn geraamd in het SHP zijn de bedragen fors gestegen. Dit komt doordat de prijzen flink zijn gestegen en ook de leerlingenprognoses naar boven zijn bijgesteld, waardoor het pand 50% groter is geworden.</p> <p>Naast bovenstaande investeringskosten worden ook de inbreng van grond € 234.570,= en inrichting van het openbaar gebied € 700.000,= meegenomen.</p> <p>Er van uitgaande dat de bouw van de school in 2025 is gerealiseerd worden de volledige kapitaallasten van € 106.468,= vanaf 2026 opgenomen in de begroting. In 2025 wordt 50% van dit bedrag opgenomen.</p>	2024
2.4.4.	<p>Als gevolg van actualisatie leerlingenprognoses (SHP), zij er twee leslokalen extra nodig bij de basisschool Het Talent. De investeringskosten bedragen € 839.500,=. Afschrijving 40 jaar kapitaallasten € 20.988,= vanaf 2025.</p>	2024
2.4.5.	<p>Rondom inclusie worden werkgroepbijeenkomsten met betrokkenen georganiseerd. Uit deze bijeenkomsten komen diverse signalen over situaties in het openbaar gebied die niet optimaal zijn of die zelfs ontoegankelijk zijn. Het verzoek daarbij is om dit aan te passen. Als we inclusie serieus nemen dan is het wenselijk om daar waar nodig aanpassingen in het openbaar gebied uit te voeren. De onderhoudsvoorziening wegen voorziet hier niet in. Er wordt een incidenteel budget van € 25.000,= aangevraagd voor 2024.</p>	2024
2.4.6.	<p>Bij nadere inspectie van de civiele kunstwerken bleken de schades forser dan in eerste instantie werd ingeschat. Met name de brug over de Aa bij de Kanaalweg richting betoncentrale Raijmakers is aan het eind van zijn levensduur. Voor de renovatie van 3 bruggen en 4 duikers is voor 2024 een extra budget benodigd van € 750.000,=. In de Begroting 2023 is hiervoor al een bedrag van € 465.000,= beschikbaar gesteld voor 2024. Dit bedrag komt er bovenop.</p> <p>Dit betekent extra kapitaallasten vanaf 2025 van € 15.000,= (€ 750.000,= / 50 jaar).</p>	2024
2.4.7.	<p>De CBS cijfers laten zien dat de indexen voor Grond-, weg- en waterbouw zijn gestegen met 14%. Dit betekent dat bijstelling van de lopende civiele projecten nodig is. De totale bijstelling bedraagt € 1.013.000,=. Het grootste deel van deze bijstelling, € 750.000,=, heeft betrekking op investeringen in riolering, welke budgettair neutraal zijn verwerkt. De financiële consequenties hiervan op de langere termijn (rioolrecht) zullen in het eerstvolgende GRP meegenomen worden.</p> <p>Ook de investeringen in wegen zijn bijgesteld, de structurele consequenties zijn beperkt, omdat afschrijving plaatsvindt over 50 jaar.</p>	2024
2.4.8.	<p>De zoutloods aan de Venbergweg is verouderd en aan vervanging toe. We doen een onderzoek naar de verschillende oplossingsmogelijkheden. Raming is voorlopig p.m.</p>	

Wat mag het kosten?

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van de Begroting 2023 naar de nieuwe stand in de Begroting 2024 weer.

bedragen x € 1.000	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2024	2025	2026	2027
Primitieve begroting	-5.208	-4.905	-4.906	-4.906
Toevoegen jaar 2027				-20
Raadsbesluiten november 2022 t/m april 2023	-96	-96	-95	-95
1e TURAP 2023	39	39	39	39
Saldo na 1e Tussenrapportage 2023	-5.265	-4.962	-4.962	-4.982
Voorjaarsnota 2024				
Ontwikkelingen	-149	-99	-148	-148
2.1.1. Hogere bijdrage ODZOB	-21			
2.1.2. Startersleningen extra budget				
2.1.3. Cultuurhistorische waardenkaart	-30			
2.1.4. Herziening Welstandsnota	-50			
2.3.1. Elektromechanische renovatie rioolgemaal Plutostraat	-85			
2.3.2. Renovatie drukriolering	-450			
2.3.3. Elektromechanische renovatie BergBezinkBassin Dionysiusstraat	-65			
2.3.4. Aanpak wateroverlast Elfenbank	-85			
2.3.5. Aankoop maïs-perceel 't-Loverveld	-131			
2.3.6. Opstellen Systeemoverzichts Stedelijk Water (SSW)	-55			
2.3.7. Elektromechanische renovatie BergBezinkBassin Floralaan	-50			
2.3.8. Elektromechanische renovatie BergBezinkBassin Bergdijk	-80			
2.3.9. Waterberging Molenstraat	-115			
2.3.10. Renovatie drukriolering		-450		
2.3.11. Aanpak wateroverlast Heesakkerweg zuidelijke parallelweg		-821		
2.3.12. Opstellen Water- en rioleringsprogramma (Wrp)		-35		
2.3.13. Aanpak wateroverlast Plutostraat/Komosplein		-855		
2.3.14. Aanpak wateroverlast Julianastraat-Emmastraat-Hemel-Margrietstraat-Laurierstraat-Dalkruid			-5.900	
2.3.15. Dekking uit voorziening riolering	1.116	2.161	5.900	
2.3.16. Hogere bijdrage Blink	-17	-17	-17	-17
2.3.17. Dekking hogere bijdrage Blink uit opbrengsten afvalstoffenheffing	17	17	17	17
2.3.18. Aanpassen milieustraat	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
2.4.1. Vergroening centrum opknappen Burgemeester Ploegmakerspark	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

2.4.2.	Herinrichting Park 't Loverveld - wens				
2.4.3.	Bouw school Loverbosch		-58	-106	-106
2.4.4.	Uitbreiding IKC Talent (2 leslokalen)	-10	-21	-21	-21
2.4.5.	Inclusie	-25			
2.4.6.	Renovatie 3 bruggen en 4 duikers	-8	-15	-15	-15
2.4.7.	Bijstelling kredieten op lopende civiele projecten	-5	-5	-5	-5
2.4.8.	Vervangen zoutloods	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Overige ontwikkelingen		66	66	66	66
	Overige ontwikkelingen programma 2	66	66	66	66
Voorjaarsnota 2024		-82	-33	-81	-81
Saldo na Voorjaarsnota 2024		-5.347	-4.995	-5.044	-5.063

3. Sociaal Domein

Visie

Elke inwoner in Asten, jong en oud, kan en mag meedoen. Samen, voor en met elkaar.

Als gemeente Asten dragen wij bij aan optimale ontwikkelingskansen in een aantrekkelijke omgeving, waarbij we oog hebben voor jong en oud. We zetten in op preventie en organiseren zorg en ondersteuning dicht bij huis, met professionals waar je terecht kan met al je ondersteuningsvragen. Alle inwoners met een zorg- of ondersteuningsvraag wordt een passende oplossing richting de toekomst geboden. Zodat ze uiteindelijk op eigen kracht, eventueel met hulp van hun netwerk, verder kunnen.

We geven bijzondere aandacht aan voorliggende voorzieningen en stimuleren maatschappelijke initiatieven. Zo geven we vorm aan een vitaal Asten, aantrekkelijk voor iedere inwoner.

Portefeuillehouder: Wethouder J. Spoor

1. Sociaal en gezond

Wat willen we bereiken?

Binnen het sociaal domein staan voor ons een aantal pijlers centraal:

- Kansen voor iedereen;
- Sterke, sociale omgeving;
- Gezondheid en vitaliteit;
- Financieel gezond;
- Samen met elkaar;
- Ondersteuning & voorzieningen.

Deze pijlers zijn gericht op alle leeftijdsfasen en voor alle vormen van ondersteuning: vanaf preventie en zelfredzaamheid tot professionele ondersteuning. Ze zijn uitgewerkt in het beleidsplan sociaal domein en dit plan is voor ons een goede basis voor de doorontwikkeling de komende jaren. In uitvoeringsplannen wordt per jaar aangegeven waar in dat jaar de focus op ligt.

Werk is van groot belang voor mensen en houdt de samenleving draaiende. Werk zorgt voor contact met andere mensen en leidt tot zelfstandigheid en eigenwaarde. Wie werkt, investeert in zichzelf en draagt zijn steentje bij aan de toekomst van onze samenleving. Soms lukt werken niet of hebben mensen moeite met rond te komen met het geld dat zij verdienen; in dat geval kan men op onze ondersteuning rekenen en dragen we de mogelijkheden van gemeentelijke regelingen uit.

Ontwikkelingen / Nieuwe Wensen

Nr.	Toelichting activiteit	Planning
3.1.1.	Besloten is om de frontofficemedewerker van Sociaal Team Asten (STA) onder te brengen bij de Peelgemeenten, in plaats van bij Onis. Hiermee wordt een doorontwikkeling van frontofficemedewerker naar procesondersteuner geborgd. Doel is doorontwikkeling naar verbetering van de professionalisering van de toegang en integrale dienstverlening. Tevens biedt het mogelijkheden voor administratieve lastenverlichting van consulenten jeugd en Wmo. De extra kosten zijn € 14.000,=.	2024
3.1.2.	Op basis van de begroting 2024 van Senzer is de bijdrage van de gemeente Asten vastgesteld. De bijdrage neemt in de meerjarenraming structureel toe als gevolg van de trendmatige ontwikkeling naar een lagere toegevoegde waarde leerwerkinfrastructuur per fte en hogere uitvoeringslasten bij het begeleiden van de doelgroep in de re-integratie en in de werkomgeving. In 2025 komt daarbij nog een lager saldo op de BUIG-loonkostensubsidie (Iks) en het wegvallen van het lage-inkomensvoordeel (LIV).	2024
3.1.3.	Vanuit het wetsvoorstel Wet gemeente taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen ('spreidingswet') krijgt Asten waarschijnlijk per 1 januari 2024 de verplichting om 62 structurele asielopvangplekken te realiseren. De meeste kosten komen voor rekening van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA). Als gemeente zullen we kosten maken voor algemene voorzieningen, onderwijshuisvesting, voorlichting, etc. Het uitgangspunt van het wetsvoorstel is reële compensatie door het Rijk. De verwachting is dan ook dat de asielopvang budgetneutraal is. Ter informatie is het wel in de voorjaarsnota opgenomen.	2024
3.1.4.	Sinds 1 juni 2021 is er een samenwerking tussen de vijf Peelgemeenten, Geldrop-Mierlo en Helmond voor de uitvoering van Heroriëntatie & Schuldhulpverlening aan ondernemers. In 2021 en 2022 hebben de gemeenten de uitvoering nog bekostigd uit de (incidentele) coronamiddelen (heroriëntatie ondernemers en TONK-middelen). Vanaf 2024 is een structureel budget nodig van € 20.000,=.	2024
3.1.5.	Wens: de inkomensgrenzen voor de onderstaande regionale en lokale uitvoeringen te harmoniseren in Peelregio verband en te kiezen voor een inkomensgrens van 120% (is nu 110%) van de Participatiewetnormen. - Meedoen regeling; - Individuele inkomenstoeslag; - Sport en cultuurvoucher; - Bibliotheekregeling. Structureel is hiervoor een extra budget nodig van € 30.000,=.	2024

3.1.6.	Eind 2023 wordt als het goed is de lokale inclusie agenda vastgesteld, die in 2023 in samenwerking met ervaringsdeskundige inwoners wordt opgesteld. De gemeenteraad vroeg door een themabijeenkomst in 2021 aandacht voor inclusie, de inclusie agenda geeft hier een praktische uitwerking aan. Per 1 januari 2024 zal naar verwachting de uitvoering van de agenda van start gaan. Het is niet duidelijk hoeveel budget hiervoor nodig is en of hiervoor SPUK kan worden aangevraagd.	2024
3.1.7.	Incidentele subsidie omzetten in een structurele subsidie. Wordt momenteel nog gesubsidieerd vanuit een incidentele participatiesubsidie (burgerinitiatief). Deze extra uitgaven worden geraamd op € 10.000,= structureel en zouden toekomen aan Onis. Wellicht mogelijkheden vanuit brede SPUK GALA (Specifieke Uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord).	2024
3.1.8.	<p>Wens: revitalisatie Sportpark Heusden, De revitalisatie zorgt ervoor dat het sportpark in Heusden een gevarieerd, modern en toekomstbestendig sportpark wordt, en aansluit bij de behoefte. Dit past bij Toekomstagenda 2030, denk hierbij aan de programma's Vitale kernen en de verduurzamings-opgave.</p> <p>Voor de totstandkoming van het plan is, onder begeleiding van een externe adviseur (Newae), een zorgvuldig proces doorlopen, in samenspraak met alle betrokken verenigingen.</p> <p>Het bestuur van TV de Meijvink heeft in 2 informatieavonden de omwonende geïnformeerd over haar plannen. De uitkomst van aanvullend geluidsonderzoek is dat de geluidsbelasting voldoet aan de NSG richtlijn en de Handreiking Padel en geluid van de VNG. We weten dat er zorgen zijn bij omwonenden. Om aan deze zorgen tegemoet te komen hebben we € 150.000,= gereserveerd voor het nemen van geluidswerende maatregelen als er aantoonbare geluidsklachten ontstaan.</p> <p>Het plan voorziet in het aanleggen van een tweetal padelbanen, het aanpassen van het voetbalveld, realisatie van een kunstgraszaandveld voor de korfbalvereniging en het versneld verduurzamen van het sportpark.</p> <p>Opgemerkt wordt dat de padelbanen begroot op € 155.000,= door TV de Meijvink worden bekostigd.</p> <p>Voor de 'Revitalisatie Sportpark Heusden' is een krediet van € 543.600,= nodig. Hiervan wordt € 92.400,= gedekt uit de SPUK middelen; resteert een netto krediet van € 451.200,=. De hierbij behorende kapitaallasten bedragen € 28.818,= en extra onderhoudskosten € 2.078,= totaal structurele lasten € 29.896,=.</p>	2024
3.1.9.	Realiseren nieuwe binnensportaccommodatie Asten. Hiervoor is een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. Raming voor de investering voorlopig p.m.	

2. Buisende en aantrekkelijke kernen

Wat willen we bereiken?

Van Asten, Heusden en Ommel willen wij nog aantrekkelijkere kernen maken voor (jonge) gezinnen om zich hier te vestigen. Op die manier zijn bijvoorbeeld het verenigingsleven, de lokale middenstand en de scholen het beste geholpen en gloort er een mooiere toekomst voor iedereen. Dat betekent investeringen doen in de centra, in de uitstraling en in belangrijke voorzieningen zoals scholen en de verkeersveiligheid.

Ontwikkelingen / Nieuwe Wensen

Nr.	Toelichting activiteit	Planning
3.2.1.	Jaarlijks wordt de kostendekkende uursprijs voor reguliere peuterplaatsen en Voor- en Vroegschoolse Educatie-plaatsen geïndexeerd. Deze indexering wordt niet doorberekend in het jaarlijkse subsidiebedrag waardoor er een tekort ontstaat. Er wordt structureel € 3.000,= extra budget gevraagd.	2024
3.2.2.	De gemeente heeft zich met het ondertekenen van het convenant Bibliotheekwerk Helmond-Peel en de bestuursovereenkomst Bibliotheek Helmond-Peel geconformeerd aan een basisbijdrage van € 15,= + indexering per inwoner per jaar. Dit betekent een structurele extra bijdrage van € 44.010,= per jaar voor de Bibliotheek.	2024

3. Veilige buurt en thuis

Wat willen we bereiken?

Het is belangrijk dat we ons veilig voelen in onze eigen buurt en thuis. Zonder veiligheid geen vrijheid. Wij willen dat iedereen in Asten veilig kan wonen, verblijven, werken en ondernemen. Een betrouwbare overheid zorgt voor een veilige woon-, werk- en leefomgeving vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid van inwoners en ondernemers. Wij vinden het dan ook essentieel om veiligheid te garanderen in ons dorp en blijven een beroep doen op ieders eigen verantwoordelijkheid als het gaat om preventie. Wij stimuleren bijvoorbeeld het gebruik van de buurtapps en de politie (wijkagent) en de Buitengewoon Opsporingsambtenaar (BOA) zijn zichtbaar op straat.

Wat mag het kosten?

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van de Begroting 2023 naar de nieuwe stand in de Begroting 2024 weer.

	Begroting	Meerjarenbegroting			
bedragen x € 1.000	2024	2025	2026	2027	
Primitieve begroting	-16.378	-16.451	-16.347	-16.347	
Toevoegen jaar 2027				-175	
Raadsbesluiten november 2022 t/m april 2023	-29	-29	-29	-29	
1e TURAP 2023	-292	-297	-396	-396	
Saldo na 1e Tussenrapportage 2023	-16.700	-16.777	-16.772	-16.946	
Voorjaarsnota 2024					
Ontwikkelingen	-227	-356	-385	-419	
3.1.1. Doorontwikkeling STA: frontoffice medewerker	-14	-14	-14	-14	
3.1.2. Bijdrage Senzer	-165	-251	-280	-313	
3.1.3. Asielopvang					
3.1.4. Schuldhulp aan ondernemers	-20	-20	-20	-20	
3.1.5. Harmonisatie minimaregelingen - wens					
3.1.6. Inclusie					

3.1.7.	Goed voor Elkaar				
3.1.8.	Revitalisatie Sportpark Heusden - wens				
3.1.9.	Binnensportaccommodatie	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
3.2.1.	Subsidiëring regulier peuterwerk en VVE	-3	-3	-3	-3
3.2.2.	Bibliotheek	-44	-44	-44	-44
Overige ontwikkelingen		10	-43	-129	-129
	Overige ontwikkelingen programma 3	10	-43	-129	-129
Voorjaarsnota 2024		-236	-374	-490	-523
Saldo na Voorjaarsnota 2024		-16.936	-17.151	-17.261	-17.470

4. Financiën, Control en Economie

Visie

We zijn een aantrekkelijke woon-, werk- en verblijfsgemeente. We stimuleren en faciliteren economische initiatieven en bieden naar vermogen vestigingsmogelijkheden voor onze bestaande en nieuwe bedrijven. We zorgen voor een goed ondernemersklimaat en een levendig en economisch vitaal centrum van Asten.

We geven ondernemers de ruimte die kwaliteit aan onze gemeente toevoegen en bijdragen aan het behalen van de opgaven zoals opgenomen in onze Toekomstagenda Asten 2030.

We voeren een actief recreatiebeleid waarbij we flexibel meedenken met onze inwoners en ondernemers en ons richten op de (lokale) recreatiebehoefte. Het moet bijdragen aan meer overnachtingen en meer bestedingen door toeristen en dagrecreanten.

We willen financieel gezond blijven. Dit betekent een reële en structureel sluitende meerjarenbegroting. We blijven primair kritisch op de uitgaven en op de inkomsten, om onnodige lastenverzwaringen te voorkomen. We monitoren daarbij ook uitdrukkelijk de landelijke en Rijksontwikkelingen op financieel gebied.

Portefeuillehouder: Wethouder L. van de Moosdijk

1. Sterke lokale economie en mobiliteit

Wat willen we bereiken?

De lokale economie willen wij verder versterken. Wij hebben vertrouwen in de kracht van onze ondernemers en we realiseren ons dat ze na een pittige Coronatijd ons als gemeente extra nodig hebben door hen te faciliteren met een ondernemingsvriendelijk klimaat. Wij geven ondernemers dan ook de ruimte, hanteren alleen regels waar het nodig is en investeren meer in de relatie met bedrijven.

Onze inwoners, bezoekers en het bedrijfsleven hebben daarnaast baat bij een bereikbaar en veilig verkeersnetwerk voor alle vervoerswijzen in en rondom onze gemeente. Nu de regio groeit vanwege de sterke economie moeten er passende investeringen worden gedaan op het gebied van het bewustzijn rondom vervoerskeuze en veilige verkeersdeelname, het openbaar vervoer, provinciale- en rijkswegen. Ook lokaal moeten wij blijven investeren in het bewust maken van de verkeersdeelnemer en verbeteren van de infrastructuur waarmee de gebruiker zo effectief en veilig mogelijk zijn bestemming kan bereiken.

Ontwikkelingen / Nieuwe Wensen

Nr.	Toelichting activiteit	Planning
4.1.1.	<p>Vanwege de (economische) groei in de Brainport regio zijn grote investeringen op mobiliteit noodzakelijk om de regio bereikbaar te houden. Het Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte Transport -onderzoek Verstedelijking & Bereikbaarheid Brainport, de Ruimtelijke Schaalsprong Brainport en de Korte termijn maatregelen A2 Randweg zorgen voor een pakket aan mobiliteitsmaatregelen ter waarde van € 1,6 miljard. De MRE gemeenten dragen in totaal 11,1% bij volgens een bekostigingsstrategie. In de bekostigingsstrategie wordt onderscheid gemaakt in Rijksprojecten, Route gebonden projecten, Locatie gebonden projecten, Regiobrede projecten en Combi-projecten.</p> <p>De gemeente Asten wordt voor twee projecten aangeslagen, te weten: Korte termijnmaatregelen A2 randweg (€ 142.649,=) en Multimodale Knoop/station Eindhoven Centraal (€ 710.203,=). Daarmee komt de gevraagde bijdrage van de gemeente Asten in totaal op € 852.852,=. Dekking uit de Reserve eenmalige bestedingen.</p> <p>Later dit jaar wordt een MRE breed raadsvoorstel voorgelegd, waarin de raden worden gevraagd om in te stemmen met de opzet van de Regionale Bekostigingssystematiek en het oprichten van een Regionaal Bereikbaarheidsfonds Brainport.</p>	2024
4.1.2.	<p>In het Coalitieakkoord 2022-2026 'Gedreven door passie en ambitie' is de ambitie opgenomen om het huidige Gemeentelijk Verkeer en Vervoersplan (GVVP) van 13 december 2016 te actualiseren. Het Astense bedrijfsleven en de inwoners hebben er baat bij dat de gemeente Asten veilig en goed bereikbaar blijft. Zeker nu de regio groeit vanwege de sterke economische ontwikkelingen moeten er passende investeringen worden gedaan op het gebied van mobiliteit. Er wordt een incidenteel budget van € 50.000,= gevraagd voor actualisatie van het GVVP.</p>	2024

2. Bruisende en aantrekkelijke kernen

Wat willen we bereiken?

Een aantrekkelijke gemeente is er op de eerste plaats voor onze inwoners, maar ook de recreatieve en toeristische sector heeft daar baat bij. Asten als toeristische parel in de Peel: er liggen nog volop kansen. Denk je aan De Peel, dan denk je aan natuur, weidse landschappen, gezellige cafés, gastvrijheid, karakteristieke dorpen en goede voorzieningen. De Peel en de gemeente Asten verdienen het om gezien te worden en dat geldt zeker niet alleen voor het verleden ervan. Wij willen het recreatieve en toeristische potentieel van Asten, Heusden en Ommel de komende jaren zo optimaal mogelijk benutten.

3. Veilige buurt en thuis (ICT)

Wat willen we bereiken?

Het is belangrijk dat we ons veilig voelen in onze eigen buurt en thuis. Zonder veiligheid geen vrijheid. Wij willen dat iedereen in Asten veilig kan wonen, verblijven, werken en ondernemen. Een betrouwbare overheid zorgt voor een veilige woon-, werk- en leefomgeving vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid van inwoners en ondernemers.

Ontwikkelingen / Nieuwe Wensen

Nr.	Toelichting activiteit	Planning
4.3.1.	De bijdrage aan ICT NML wordt structureel € 24.000,= hoger vanwege autonome ontwikkelingen en nieuwe wensen gemeenten. Het betreft de volgende onderwerpen: uitbreiding formatie ISO (security officer), SIEM/SOC inclusief 1 fte uitbreiding voor beheer, veilige leverancierstoegang en Cyber response.	2024

4. Financieel gezond

Wat willen we bereiken?

Het nationaal en internationaal financieel en economisch klimaat verandert voortdurend. De nafase van Corona en internationale politieke ontwikkelingen hebben ook lokaal hun effect. We hebben de afgelopen jaren veel economische en financiële klappen op moeten vangen. Wij zien dat er weliswaar meer vet op onze botten aan het ontstaan is, maar wij houden nog een slag om de arm. Uiteindelijk zijn wij in grote mate afhankelijk van het geld dat de Rijksoverheid aan ons uitkeert.

Wij rekenen erop dat het toegezegde extra geld vanuit de Rijksoverheid komt, maar wij rekenen ook met negatievere scenario's. Wij willen immers een structureel financieel gezonde en solide gemeentelijke huishouding. Kortom, wij investeren gedurfd, doen dat op grond van een solide basis en met meerdere scenario's. Niet alleen voor deze bestuursperiode, maar met het oog op de toekomst.

Ontwikkelingen / Nieuwe Wensen

Nr.	Toelichting activiteit	Planning
4.4.1.	In 2024 moet de aflopende lening van € 5 miljoen afgelost worden, conform de liquiditeitsbegroting van februari 2023. Aannemelijk is dat we hier niet voldoende eigen middelen voor hebben en gezien de investeringsprojecten moeten er waarschijnlijk ook aanvullende leningen worden aangetrokken. Het huidige tarief is 3,0%. Ingeschatte lening € 10 miljoen (aflossen € 5 miljoen + nieuwe extra aan te trekken € 5 miljoen).	2024
4.4.2.	Gewijzigde renteopbrengsten schatkistbankieren.	2024
4.4.3.	Betreft een organisatiebrede verhoging van het budget voor bedrijfsvoering.	2024
4.4.4.	In verband met het afsluiten van een nieuw energiecontract tegen minder gunstige tarieven dienen de energiebudgetten verhoogd te worden. Structureel wordt € 83.773,= bijgeraamd.	2024
4.4.5.	Dekking uit reserve eenmalige bestedingen bijdrage Schaalsprong Brainport, hogere bijdrage ODZOB, herziening Welstandsnota, actualisatie GVVP, inzet projectleider en projectondersteuning Arbeidsmarkt de Peel, cultuurhistorische waardenkaart en inclusie openbare ruimte.	2024
4.4.6.	Het kabinet heeft een nieuwe financieringssysteem voor medeoverheden aangekondigd, met als doel een stabiele(re) financiering en meer autonomie voor medeoverheden. Het accres wordt vanaf 2026 niet langer gekoppeld aan de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Voor 2026 en verder is het accres gesplitst in een vaststaand volumedeel en een loon- en prijsdeel op basis van de cijfers van het CPB over de loon- en	2024

<p>prijswontwikkeling.</p> <p>Daarnaast heeft het kabinet besloten dat het gemeentefonds vanaf 2027 geïndexeerd wordt op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp), waardoor het gemeentefonds minder fluctueert. Bij het uitwerken van een nieuwe financieringssystematiek wordt de mogelijkheid van een groter eigen belastinggebied betrokken.</p> <p>Het nadeel in deze voorjaarsnota voor 2026 en 2027 ten opzichte van 2025 wordt voornamelijk veroorzaakt door de opschalingskorting en de nieuwe financieringssystematiek. Hierdoor is het onmogelijk een reële meerjarenprognose te maken. In de overleggen met de VNG (moties), K80 etc. wordt bij het Rijk aangedrongen om meer duidelijkheid te krijgen over de nieuwe financieringsmethodiek en de financiële gevolgen te beperken. Ook de zogenaamde opschalingskorting wordt hierbij betrokken. De consequenties van de meicirculaire voor 2024 en 2025 zijn beperkt omdat het accres (trap op trap af) tot en met 2025 is vastgezet met uitzondering van loon- en prijswontwikkelingen. In dit saldo is ook de onderuitputting van het BTW compensatiefonds opgenomen welke stijgt van € 150.000,= naar € 270.000,=. Het nadeel van 2026 ten opzichte van 2025 wordt voornamelijk veroorzaakt door loon- en prijswontwikkeling in het accres welke zijn bijgesteld op basis van de CEP-raming van het Centraal Planbureau.</p> <p>Daarnaast heeft het Rijk besloten om de € 1 miljard die incidenteel beschikbaar was in 2026 structureel te maken. Het jaar 2027 ten opzichte 2026 is daardoor positiever.</p> <p>De financiële consequenties meicirculaire: 2025 € -30.000,= 2026 € 18.000,= 2027 € -444.000,= 2028 € 181.000,=.</p> <p>Hervormingsagenda Jeugd</p> <p>Gemeenten en Rijk hebben een principeakkoord bereikt over het financiële kader voor de Hervormingsagenda Jeugd. De uitkomsten van dit principeakkoord zijn verwerkt in deze voorjaarsnota.</p> <p>In het coalitieakkoord van het Rijk is een aanvullende besparing in het kader van de Jeugdwet van structureel € 511 miljoen opgenomen. Deze besparing is voor rekening en risico van het Rijk en valt buiten de Hervormingsagenda en is budgettair neutraal verwerkt.</p> <p>Wmo: zorgakkoord, abonnementstarief, eigen bijdrage Wmo</p> <p>Het kabinet stelt vanaf 2025 structureel extra middelen beschikbaar aan gemeenten samenhangend met het Integraal Zorgakkoord, ter compensatie voor gestegen kosten als gevolg van de invoering van het abonnementstarief Wmo.</p> <p>Daarnaast wordt het abonnementstarief in de Wmo 2025 afgeschaft, en wordt de inkomensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo 2025 heringevoerd.</p> <p>Daarbij is het uitgangspunt dat zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de vormgeving zoals die voorheen was met oog voor inkomenseffecten en het beroep dat wordt gedaan op de Wmo.</p>	
---	--

Wat mag het kosten?

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van de Begroting 2023 naar de nieuwe stand in de Begroting 2024 weer.

bedragen x € 1.000	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2024	2025	2026	2027
Primitieve begroting	32.102	31.857	29.757	29.757
Toevoegen jaar 2027				-1.053
Raadsbesluiten november 2022 t/m april 2023	47	47	46	46
1e TURAP 2023	431	431	430	431
Saldo na 1e Tussenrapportage 2023	32.580	32.336	30.233	29.181
Voorjaarsnota 2024				
Ontwikkelingen	351	71	-403	222
4.1.1. Bijdrage mobiliteitsmaatregelen SchaaIsprong Brainport	-853			
4.1.2. Actualisatie GVVP	-50			
4.3.1. Hogere bijdrage ICT NML	-24	-24	-24	-24
4.4.1. Mogelijke renteverhoging aan te trekken lening		-100	-100	-100
4.4.2. Gewijzigde renteopbrengsten schatkistbankieren	280	280	280	280
4.4.3. Bedrijfsvoeringskosten	-20	-20	-31	-31
4.4.4. Meerkosten nieuw energiecontract	-84	-84	-84	-84
4.4.5. Dekking uit reserve eenmalige bestedingen incidentele bedragen	1.131			
4.4.6. Meicirculaire 2023	-30	18	-444	181
Overige ontwikkelingen	1.150	1.150	1.150	1.150
Prijs- en volumeontwikkeling programma 4	1.150	1.150	1.150	1.150
Voorjaarsnota 2024	1.501	1.221	748	1.373
Saldo na Voorjaarsnota 2024	34.081	33.557	30.981	30.554

Bijlage Risico's

Er zijn momenteel veel risico's in relatie tot het realiseren van de ambities.
De belangrijkste risico's zijn hieronder opgenomen.

Arbeidsmarkt We constateren dat het steeds lastiger wordt en langer duurt om vacatures in te vullen (zowel bij onze eigen organisatie als bij onze maatschappelijke partners). Hierdoor komt de bedrijfsvoering en ambities onder druk te staan. <i>Beheersmaatregel:</i> Zowel intern binnen de gemeente als Peelbreed wordt maximaal ingezet om door middel van diverse maatregelen de vacatures kwantitatief en kwalitatief ingevuld te krijgen. Tot nog toe lukt dat best goed. Het kost wel veel inzet en tijd.
Maatschappelijke ontwikkelingen We zien een toename in de problematiek in onze maatschappij. Hierbij kan gedacht worden aan meer individualisme, radicalisering, vergrijzing, meer psychische problemen en de toename van eenzaamheid. Door diverse ontwikkelingen vragen deze doelgroepen meer aandacht en inzet van onze medewerkers. Zowel in het sociale domein als bij leefbaarheid en handhaving.
Veranderende wetgeving De nieuwe Omgevingswet en de wet kwaliteitsborging gaan veel van onze gemeente vergen. Onduidelijk tot op dit moment is welke impact dit zal zijn, zowel binnen de teams Ruimte en Leefbaarheid, Handhaving en Veiligheid en op financieel gebied. <i>Beheersmaatregel:</i> Door middel van projectgroepen wordt gewerkt aan een zo goed mogelijk beeld van de impact en de financiële gevolgen en wordt er volop gewerkt aan de implementatie van de nieuwe Omgevingswet.
Transitie buitengebied Als deze transitie niet het gewenste effect kan realiseren, kunnen er bijkomende neveneffecten ontstaan die niet gewenst zijn. Hierbij kan gedacht worden aan illegale of ondermijnende activiteiten. <i>Beheersmaatregel:</i> In gesprek blijven met eigenaren en ontwikkelingen monitoren.
Financieel bestendig Er is onduidelijkheid vanuit het Rijk wat de toekomstige verdeling en beschikbaarheid van middelen zal zijn. Dit veroorzaakt onduidelijkheid op financieel gebied voor de komende jaren. <i>Beheersmaatregel:</i> We proberen zoveel mogelijk druk op het Rijk uit te oefenen door middel van de provincie, de K80 gemeenten en via de VNG om snel mogelijk duidelijkheid te krijgen.
Extreme inflatie en loonsverhogingen In de afgelopen periode zijn we geconfronteerd met extreme inflatiecijfers en flinke loonsverhogingen. De vraag is hoe dit zich in de toekomst ontwikkelt.
Ambities op grote projecten Door ambities is de wens om een aantal grote projecten in de gemeente uit te voeren. Naast personele capaciteit zijn ook de beschikbare financiële middelen een risico.
Woningbouwprojecten Het realiseren van de diverse woningbouwprojecten vormt een risico door de verminderende winstgevendheid van projecten, de eisen rondom stikstof en de beschikbare personele capaciteit en beschikbare middelen.